

**EN LILLE, MEN GANSKE FORSKELLIG BOG OM
EN LILLE PÆDAGOG
SOM SÅ GERNE VILLE GØRE EN FORSKELLIGHED**

ELLER

I BRYDNINGSFELTET MELLEM NA- OG KULTUR
(men det lyder så seriøst, så vi holder os til:)

DEN LILLE PÆDAGOG

Af
Sørine
(forfatterpseudonym)

Tilegnet Den Mobile Naturbørnehave Columbus,
som på affattelsestidspunktet strejfede om i en gammel blå bus.

FORORD TIL LÆSEREN

Denne sandfærdige beretning (og enhver, der har en smule fornemmelse for det danske sprog, ved, at udtrykket ”en sandfærdig beretning” er synonymt med ”en ikke indrømmet løgn”) er tilegnet mine kære kolleger og venner udi Den mobile naturbørnehave Columbus, og er kærligt ment som et indlæg i den til tider standende, til andre tider slumrende, men efter udgivelsestidspunktet om føje tid hedt opblussende og selvransagende debat om institutionskulturen, som tidligere blev ført under overskriften Columbusånden. Det skal dertil bemærkes, at enhver i beretningen forekommende (u)lighed med nogen eller noget som helst genkendeligt er aldeles utilsigtet og helt tilfældigt - næsten.

Historien bør ikke læses umiddelbart før sengetid, da den kan give forskellige onde drømme. God læselyst.

FORORD TIL IKKE-LÆSEREN

Fryd dig og glæd dig overmåde. Thi du aner ikke, hvilke overflødige provokationer eller provokerende overflødigheder, sammen med grove inseminationer og almindelige platheder du forskåner dig selv for ved ikke at læse denne beretning.

God ikke-læselyst.

Kærlig hilsen
mig

DEN LILLE PÆDAGOG

Der var engang en lille pædagog. Den var ikke særligt stor, hvilket heller ikke var nødvendigt, thi der, hvor den lille pædagog var, var der en lille børnehave med mange små børn..

Hver dag sad de små børn på deres små skamler ved deres små borde og lavede små perlekæder af små perler. Om mandagen små grønne perlekæder, om tirsdagen små blå perlekæder, om onsdagen små gule perlekæder, om torsdagen små violette perlekæder. Men om fredagen gav den lille pædagog de små børn lov til selv at vælge, hvilken farve deres perlekæder skulle have, og hvor små eller store de skulle være, for - som den havde læst i en bog - at udvikle deres evne til selvstændighed og til at sætte pris på forskellighed.

Hver dag sad den lille pædagog for bordenden og klippede perlekædeplastik ud til de små børn. Det var et meget interessant arbejde at være en lille pædagog, så interessant, at den måtte drikke en kop kaffe. Og det var en stor glæde ved det meget interessante arbejde hver dag at se forældrenes store begejstring (joh, i denne historie er der skam også plads til det, der er stort!) når de hentede deres små børn, som ivrigt rakte deres små perlekæder frem og sagde: "Slhpøfmptchx!"

Som dage, uger, måneder og år gik, begyndte den lille pædagog at undre sig over, at de små børn blev ved at sige "Slhpøfmptchx!", når den nu så ihærdigt hver fredag udviklede deres evne til selvstændighed og til at sætte pris på forskellighed. Til sidst følte den lille pædagog, at den i virkeligheden ikke gjorde nogen hverken stor eller lille forskel i de små børns små liv. Den følte nærmest at den var blevet en lille dinkenot i en lille perlekædefabrik.

En nat ved halvtretiden drømte den lille pædagog, at dens tommel og pegefinger på dens højre hånd var vokset sammen med perlekædeplastikafklipningssaksen, og at den (pædagogen altså) langsomt forvandlede til en lille metallisk perlekædeplastikafklipningsmaskine. Det var en forfrygtelig og grufærdig drøm.

Da et af de små børns forældre en dag kom og fortalte, at de i tidens løb havde haft tre små børn i den lille børnehave, og hvert lille barn hver dag havde hjembragt en lille perlekæde, så huset, som de nu boede i, var aldeles fyldt op med små perlekæder, så de ikke selv kunne være der, og at hele familien derfor var tvunget til at flytte til Bogense, da indså den lille pædagog, at livet måtte kunne være mere forskelligagtigt, og at det, den engang havde læst i en bog, burde kunne gøres på en forskellig måde.

Midt i afklipningen af en halv meter perlekædeplastik slap den lille pædagog både elastik og saks. "Klonk" sagde det, da saksen ramte bordet. "Zip" sagde det, da elastikken ramte bordet. "Oh, hvilke salige lyde," tænkte den lille pædagog, og ganske uden yderligere overvejelser - dog efter at have drukket en kop kaffe - slog den dens hånd i bordet og sagde: "Nej!"

Ja, den sagde virkelig "nej!" og det så eftertrykkeligt, at alle de små børn tabte deres endnu ikke færdige perlekæder, og alle perlerne trillede ud på gulvet.

Derefter betragtede den lille pædagog et lille øjeblik sin hånd og sagde: "Av!" hvorefter den vandrede resolut ud ad døren - ud i den store verden, hvor den fandt en bæk, hvorpå den satte sig.

Dér sad den så og tænkte, den lille pædagog.

"Jeg vil gøre en forskellighed," tænkte den, mens den tankefuld stirrede ned i jorden frem for bænken, "men jeg lille bitte pædagog kan ikke frelse alverdens børn fra mængden af små perlekæder. Meeen, hvis jeg nu kan gøre en forskellighed for bare ét lille barn - og derefter måske for ét til - så vil mit lille liv ikke være helt forgæves. - - Men hvordan og hvorledes gør man det?" Det var et stort spørgsmål for en lille pædagog, og den sukkede dybt. Idet den sukkede dybt, mærkede den hvor lifligt det var, når den friske luft strømmede ned i dens små lunger, så den overhovedet kunne sukke.

”Frisk luft!” sagde den lille pædagog højt, ”det lille barn skal have frisk luft!” Den blev så begejstret for tanken, at den løftede hovedet og kom til at se de grønne buske og træer.

”Grønne buske og træer!” sagde den lille pædagog endnu højere. ”Det lille barn skal have grønne buske og træer - måske ligefrem klatre i dem!”

Den lille pædagog følte dybt i sit bryst, at en meget væsentlig idé var begyndt at tage form i dens sind, da det begyndte at regne. Regnen faldt på jorden foran bænken, og den lille pædagog så med egne undrende øjne, hvordan og hvorledes jorden blev forvandlet til mudder. ”Hvilket fantastisk pædagogisk redskab!” råbte den lille pædagog og gav sig til at hoppe op og ned i mudderet, så det sprøjtede til alle sider.

”Jeg har det! Jeg ved det! Jeg ved, hvordan jeg kan gøre en forskellighed for bare ét barn! Jeg har det! Jeg har det! Jeg har det! ...” sang den, mens den gentagende gange sprang fra bænken ned i mudderet og op på bænken igen.

Brat standsede den lille pædagog sin hoppen op og ned, da den fik øje på en stor mængde mennesker, der havde samlet i behørig og undrende afstand og gloede måbende på den lille pædagog. De havde alle sammen næsten ens tøj på og holdt en stor madpakke i venstre hånd og en lille mappe i højre hånd. Og så havde de alle sammen en grøn eller blå eller gul eller violet perlekæde om halsen - enkelte endda en rød.

”Jeg har det - næsten,” hviskede den, ”men der mangler noget.”

Lidt forskrækket lod den øjnene glide raden rundt på de mange mennesker, og den så til sin store forbavselse, hvor vidt forskellige deres munde var, når de måbede. Nogle munde var små og runde, andre var brede og stramme, andre igen var store, bløde og slaskede. En enkelt måtte endda slippe den lille mappe for at holde på underkæben.

”Jeg har det! Jeg har det!” råbte den lille pædagog og begyndte igen at hoppe op og ned i mudderet, så de mange ens og dog forskellige mennesker veg tre skridt tilbage. ”Jeg har det! Forskellighed! Forskellighed! Barnet skal have lov at have sin forskellighed!”

”Du er vist lidt skør!” sagde alle menneskene i kor.

”Ja, og det hjælper alt sammen!” Sagde den lille pædagog og løb frem mod menneskemængden med fremstrakte hænder. Den ville så inderligt delagtiggøre dem alle sammen i sin store, nyvundne livserkendelse. Men jo nærmere den kom, des længere bort veg de alle sammen, og til sidst løb de skrigende bort.

Den lille pædagog stod helt alene og forladt i mudderet og følte, at den stadig manglede noget. Den sank sørgmodig sammen og sad dér midt i mudderet - uden kaffe. Hvorfor løb de dog alle sammen? Hovsa! det var jo det, der manglede: væren tæt på - - det var vistnok det, som i bogen, den lille pædagog engang havde læst, blev kaldt nærhed.

Nu mente, den lille pædagog, at den havde alt det, der skulle til for at gøre en forskellighed for ét barn: Frisk luft, grønne træer, mudder, forskelligagtighed og væren tæt på - og et lille ... nej for pokker, et stort drys skørhed - og så én ting til! Og den lille pædagog vidste præcis, hvad det var. Lige så resolut, som da den vandrede ud ad døren i den lille børnehave efter at have slået hånden i bordet og sagt ”Nej!” og ”Av!”, rejste den sig nu af mudderet og gik med målrettede skridt direkte hen til cykelhandleren, som netop havde en gammel budcykel på tilbud. Den købte den lille pædagog og cyklede derfra direkte hen til malerforretningen, hvor den så på mange farver, thi den gamle budcykel trængte overmåde til at blive malet.

”Det vil klæde den gamle budcykel at blive malet blå,” sagde farvehandleren.

”Nej,” sagde den lille pædagog, ”det vil, når man betænk, hvem denne historie er tilegnet, være alt for provokerende. Og jeg ønsker slet ikke at provokere. Jeg vil blot gøre en forskellighed. Min budcykel skal være rød!” Og det blev den. Og på kanten af ladet skrev den lille pædagog - efter at have drukket en kop kaffe - med smukke, hvide bogstaver navnet på sin drømmeinstitution. Nå nej,

det var ikke en in(d)stitution, men en udstitution, og den hed: ”Den transportable børneudstitution Globetrotteren.” Det lød smukt og forskelligagtigt, syntes den lille pædagog, som nu var fast besluttet på med denne budcykeludstitution at gøre en vigtig forskellighed for måske blot ét barn ved at give dette ene barn frisk luft, grønne træer, mudder, væren tæt på og lov til at være forskellig, samt et rigeligt drys skørhed. Efter endnu en kop kaffe kørte den med sin røde udststitutionsbudcykel ud i byen for at finde et forskelligt barn.

Efter ganske kort tids rundkørsel fik den lille pædagog øje på et lille barn, der sad på en grå trappesten og græd.

”Hvad græder du for, lille ven?” spurgte den lille pædagog.

”Søft!” svarede det lille barn - og den lille pædagog blev ganske forundret over, at barnet ikke sagde Slhpøfmpthx! - ”Min mor vil ikke have flere perlekæder. Hun siger, at de er alt for ens.”

”Sikke en klog og forskellig mor, du har,” sagde den lille pædagog og løftede barnet op i sin udststitutionsbudcykel. ”Du skal bare være lige så forskellig, så holder du op med at græde.”

Sammen kørte de to ud i den store verden og fandt en grøn skov med grønne buske og træer.

Sammen trak de vejret i den friske luft, og sammen klatrede de i træerne, og sammen hoppede de i mudderpytterne, sammen var de skrupskøre, men hver på sin forskellige måde, og når de sad ganske tæt sammen og helt stille kunne de høre fuglene synge med de mest forskellige stemmer.

”Er det ikke herligt forskelligt alt sammen?” spurgte den lille pædagog barnet hver dag.

Og hver dag svarede barnet: ”Slhpøfmpthx! - øh, jeg mener jow!” Men efter en tid havde barnet aldeles glemt, hvordan man siger ”Slhpøfmpthx!” - og det var på forskellig vis godt.

Det glemte også alt om perlekæder, og i stedet hjembragte det hver dag ganske forskellige små pinde, sten, fjer og ganske meget mudder.

Hver dag, når den lille pædagog kørte barnet hjem til dets mor, sagde moderen med glædestårer i øjenkrogene: ”Hvor er det et vidunderligt forskelligt barn, jeg har fået!” Og den lille pædagog blev om ikke stolt, så - skal vi sige taknemlig for livet, thi nu mærkede den, at den gjorde en forskellighed. Det måtte den fejre med en kop kaffe.

Sådan gik dage, uger, måneder og op til tre år. Og hver dag bruste en forskellig fryd i den lille pædagogs pædagogbryst. Men pludselig en dag var det lille barn blevet stort og skulle i skole.

”Det var en trist forskellighed,” tænkte den lille pædagog, ”Men så må jeg jo finde et andet forskelligt barn at gøre en forskellighed for - og det i sig selv kan jo gøre en forskellighed.”

Efter på forskellig vis at have sagt farvel til det første forskellige barn kørte den lille pædagog atter ud i byen på sin røde udststitutionsbudcykel og fik inden længe øje på et lille barn, der stod og stampede i en grå trappesten, mens det græd hjerteskerende.

”Hvad græder du for, lille ven?” spurgte den lille pædagog.

”Snøft!” svarede det lille barn - men den lille pædagog havde helt glemt, hvordan man undrer sig over, at et lille barn ikke siger: ”Slhpøfmpthx!” - ”Min mor vil have nogle perlekæder, men jeg kan ikke sidde stille så længe, at jeg kan lave en perlekæde. Inden jeg bliver færdig, hopper min krop helt af sig selv, og alle perlerne ryger på gulvet, og så får jeg skældud af den store pædagog.”

”Du er dog det mest forskellige barn, jeg nogensinde har mødt,” sagde den lille pædagog, ”dig ka’ jeg li’!” og så løftede den barnet op i sin udststitutionsbudcykel.

Sammen kørte de to ud i den store verden og fandt den grønne skov med grønne buske og træer.

Sammen trak de vejret i den friske luft, og sammen klatrede de i træerne, og sammen hoppede de i mudderpytterne, sammen var de skrupskøre, men hver på sin meget forskellige måde. Og når de sad ganske tæt sammen og helt stille kunne de høre fuglene synge med de mest forskellige stemmer - men ikke ret længe, for det lille forskellige barn havde det ret svært med at sidde stille. Den lille

pædagog mærkede tydeligt, at den fik en helt forskellig slags sved på panden og var ofte nødt til at tage en ekstra kop kaffe.

”Er det ikke herligt forskelligt alt sammen?” spurgte den lille pædagog barnet hver dag. Men det hørte slet ikke efter.

Hver dag, når den lille pædagog kørte barnet hjem til dets mor, sagde moderen med tårer i øjenkrogene: ”Hvorfor har jeg dog fået sådan et forskelligt barn?” Og den lille pædagog blev ... ikke ligefrem taknemlig, snarere lidt forvirret over livets forskellighed.

En morgen, da den lille pædagog kom for at køre barnet ud i den grønne skov i sin udststitutionsbudcykel, stod barnet ikke som ellers og stampe på den grå trappesten. I stedet stod der en lille tyk mand med hornbriller og med en pink perlekæde om halsen. Ved siden af ham stod en papkasse, hvorpå der med store bogstaver var skrevet ordet DAMP.

”God morgen!” sagde den lille tykke mand med hornbriller og pink perlekæde. ”Nu har jeg undersøgt dit udststitutionsbarns forskellighed. Her er det. Værs’go’!” Han løftede papkassen op på den røde udststitutionsbudcykel, mens den lille pædagog så måbende til. Dette var virkelig en meget forskellig morgen.

Den lille pædagog vidste ikke rigtig, hvad den skulle mene, eller hvad meningen var. Derfor linnede den forsigtigt på papkassens låg. Og ganske rigtigt - ud af papkassen strømmede en tæt sky af damp. Inde fra dampågen i papkassen, hørte den lille pædagog en stemme, den kendte. Det var barnets stemme, som sagde: ”Slhpøfmpthx! Slhpøfmpthx!”

Det var højest mærkværdigt og forskelligt.

”Nuvel!” tænkte den lille pædagog, ”det skal nu ikke vippe mig af sadlen. Æn er vel vant til forskelligagtighed.” Og efter at have drukket en kop kaffe cyklede den ud i den grønne skov, ganske som den på forskellig vis havde for vane.

Da den nåede den grønne skov med papkassen med det dampende barn, lukkede den papkassen helt op. En kæmpe dampsky pulsede op af papkassen, så der blev helt tåget i skoven.

”Det må jeg ellers nok sige!” udbrød den lille pædagog, som engang i sine unge dage havde lært noget om dampmaskiner og straks mindedes, at der i den bog, den havde læst engang, stod, at det var vigtigt at fokusere på det enkelte barns kompetencer. ”Al denne herlige, forskellige damp må vel kunne bruges til noget,” tænkte den lille pædagog. Og en stor og forskellig idé voksede frem i dens pædagogiske opfindsomhed.

Den lille pædagog lod det lille barn springe ud af papkassen og lod det dampe rundt i træerne og i mudderet helt alene, mens den selv ravede rundt i dampågen for at finde passende forskellige pinde, hvoraf den ville snitte et apparatur til opfangelse af brugbar damp.

Det tog en del forskellige dage, inden dampopfangelsesmaskinen var snittet færdig. Men så var den også meget fin og forskellig og kunne drive et stort rundt hjul, når bare den indfangede damp nok.

Den lille pædagog inviterede det lille barns moder ud i den grønne skov, så hun kunne se den fine dampopfangelsesmaskine. Moderen blev ganske glad, da hun så, at hendes barns forskellighed ikke var helt forgæves. Ja, hun blev så begejstret, at hun pr. iltelegram fortalte det til den lille tykke mand med hornbriller og pink perlekæde. Og han kom ilende ud i den grønne skov, hvor han aldrig før havde været, og beundrede den ganske utrolige og forskellige dampindfangelsesmaskine.

”Det er et fint pædagogisk stykke arbejde, du dér har lavet, lille pædagog,” sagde den lille tykke mand med hornbriller og pink perlekæde. ”Der mangler blot én ting - et apparat, som kan tilsluttes det roterende hjul, så hjulets rotation kan føre til noget nyttigt. Man må jo tænke på, at det lille dampende barn en skønne dag bliver nødt til at forlade denne grønne skov for at bevæge sig ud i det virkelige liv. Og dérude skal man være til nytte.”

Den lille pædagog nikkede om ikke stolt, så - skal vi sige taknemlig for livet - - og gav sig til i den tætte dampåge at søge efter flere forskellige pinde, så den af dem kunne snitte et sådant apparatur. Efter flere dage og ikke så lidt snitten og adskillige kopper kaffe stod apparaturet færdigt: en fuldautomatisk perlekædefremstillingsmaskine, som blot skulle forbindes med dampindfangelsesapparaturets store hjul med et stykke høstbindegarn - hvilket den (pædagogen altså) snart opdagede var en trykfejl, thi der skulle have stået høstbindegarn.

Både barnets moder og den lille tykke mand med hornbriller og pink perlekæde blev inviteret til at overvære indvielsen af den med høstbindegarn - øh, garn - til dampindfangelsesapparaturet forbundne fuldautomatiske perlekædefremstillingsmaskine. Først bød den lille pædagog barnets moder og den lille tykke mand med hornbriller og pink perlekæde på en kop festlig kaffe, hvorefter den (pædagogen altså) stillede det lille dampende barn hen under dampindfangelsesapparaturet, og straks begyndte perlekædefremstillingsmaskinen at udspy den ene perlekæde efter den anden, og den ene mere farvestrålende end den anden.

Det lille dampende barns moder greb den lille pædagogs hånd og trykkede den (hånden altså) varmt og inderligt, mens glædestårer piblede frem i hendes øjenkroge. ”Tak, lille pædagog, tak! Hvor har du dog gjort en forskel i vore små liv!” Derpå vendte hun sig til den lille tykke mand med hornbriller og pink perlekæde, greb hans hånd og trykkede den varmt og sagde: ”Tak, lille tykke mand med hornbriller og pink perlekæde, tak fordi du fandt på det med papkassen. Uden den var dette aldrig lykkedes.”

”Aldeles og fuldstændigt korrekt,” sagde den lille tykke mand med hornbriller og pink perlekæde, ”som skrevet står i bogen (jeg citerer): ’Når man fokuserer på det enkelte forskellige barns kompetancer frem for dets inkompetancer, så vil barnet næsten automatisk [måske ligefrem maskinelt] på trods af sin forskellighed udvikle en naturlig tilpasning til det virkelige liv. (Citat slut),” (hvorefter han sagde en del flere og ganske kloge ting.)

Da den lille tykke mand med hornbriller og pink perlekæde var færdig med sin tale, havde den lille pædagog meget sved på dens pande. Thi den skulle både og på én gang se til, at det lille dampende barn forblev på dets plads under dampindfangelsesapparaturet (hvilket i sig selv var en betydeligt mere krævende opgave end at snitte apparaturet) og fylde perler og perlekædeelsatik på perlekædefremstillingsmaskinen, samtidig med at den (pædagogen altså) hele tiden måtte holde øje med at det høstbindegarn - øh garn - som forbandt perlekædefremstillingsmaskinen med dampindfangelsesapparaturet ikke sprang. Den lille pædagog var så optaget af de mange gjøremål, at den hverken observerede eller lagde mærke til, at både moderen og den lille tykke mand med hornbriller og pink perlekæde forlod den grønne skov for at tage på værtshus og skåle på en fin pædagogisk indsats (og det var ikke kaffe, de skålede i.)

Fra nu af havde den lille pædagog hverken tid eller kræfter til at klatre i træer, hoppe i mudderpytter, være skrupskør eller sidde ganske stille og tæt og lytte til fuglenes ganske forskellige stemmer, thi den havde rigeligt at gøre med både og på én gang at se til, at det lille dampende barn forblev på dets plads under dampindfangelsesapparaturet og fylde perler og perlekædeelsatik på perlekædefremstillingsmaskinen, samtidig med at den (pædagogen altså) hele tiden måtte holde øje med at det høstbindegarn - øh garn - som forbandt perlekædefremstillingsmaskinen med dampindfangelsesapparaturet ikke sprang. Det var kun lige akkurat og knapt, at den fik tid til en hurtig kop kaffe nu og da.

Sådan gik dage og uger og måneder og - hvem ved, måske år. Nej ikke år! vel?

Hvordan historien ender for det lille dampende barn og dets moder, er der ingen der ved. For inden barnet havde nået skelsår og -alder og skulle i skole, var det og dets moder nødt til at flytte til Bogense, fordi det hus, de boede i, var ganske og aldeles fyldt op af perlekæder i alle regnbuens farver.

Hvordan historien ender for den lille pædagog? ... Tjah, en nat ved halvtretiden vågnede den og indså til sin store gru, at den - ikke i en drøm, men i skinbarlig og ikke særlig forskellig virkelighed - var blevet en dinkenot i en stor perlekædefremstillingsfabrik. Men på det tidspunkt, hvor den indså denne forfrygtelige og grufærdige virkelighed, var det aldeles for sent. Thi da havde den allerede tilbragt dage, uger, måneder, ja år i terapien på et plejehjem for små trætte, udbrændte og desillusionerede pædagoger, hvor den stadig i dette øjeblik sidder og laver perlekæder ... og hvis en nysgerrig sjæl skulle finde på at foreslå: "Lille pædagog, fortæl om alle de forskelligartede oplevelser, du har haft, da du kørte rundt med Den transportable børneudstitution Globetrotterens røde udststitutionsbudcykel," så er alt, hvad den (pædagogen altså) kan sige, blot et indestængt: "Slhpøfmptchx!"

MEN!!!! Hvis nogen bare hvisker: "Lille pædagog, der er no'en, der har ta'et din KAFFE!" så rejser den lille pædagog sig, vokser til dobbelt størrelse, og vildt forskelligartigt og skrupskørt brygger den en ganske anden slutning på historien. Og det står enhver frit for at gøre den kunsten efter!

Og det er - på forskellig vis - ganske vist.

Men historien havde måske formet sig forskelligt, hvis den lille pædagog alligevel havde malet sin udststitutionsbudcykel blå - hvem ved?

... så det ...